

Granskning av årsbokslut år 2019 – finansiell del

Region Västerbotten

Granskning av årsbokslut 2019-12-31

- Finansiell del

Genomförd på uppdrag av revisorerna

Building a better
working world

Innehållsförteckning

1	SAMMANFATTNING OCH BEDÖMNING	3
2	INLEDNING	4
2.1	Bakgrund	4
2.2	Syfte och revisionsfrågor	4
2.3	Avgränsning och ansvar	4
2.4	Revisionskriterier.....	4
2.5	Genomförande	5
3	RÄTTVISANDE RÄKENSKAPER	6
3.1	Bokslutsprocessen.....	6
3.2	Förändrade redovisningsprinciper och efterföljsamhet av riktlinjer.....	7
3.3	Resultaträkningen.....	8
3.4	Balansräkningen	12
3.5	Regionens sammanställda redovisning.....	13
3.6	Bedömning	13
4	UPPFÖLJNING AV MÅL FÖR GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING	15
4.1	Finansiella mål	15
4.2	Balanskravet	16
4.3	Bedömning	16

1 Sammanfattning och bedömning

På uppdrag av revisionerna i Region Västerbotten har EY granskat Region Västerbottens årsbokslut och regionstyrelsens samlade årsredovisning per 2019-12-31. Granskningen har genomförts i enlighet med rekommendationer från normgivande organ och med beaktande av god revisionsd. Vi bedömer att:

- Fullmäktige har fastställt tre finansiella mål. Regionstyrelsen bedömer att samtliga mål är uppnådda. Vi delar regionstyrelsens bedömning.
- Regionen redovisar underskott för verksamheterna¹ som uppgår till -329 mkr. Finansiella överskott om 554 mkr medför att det totala resultatet är positivt, 225 mkr. De finansiella intäkterna beror på externa faktorer såsom värdeutveckling på aktiemarknad och ränteläge. Eftersom värdepapper fr o m 2019 ska värderas till marknadsvärde innebär det att en värdeförändring direkt påverkar regionens resultat.

För att nå långsiktig stabilitet, klara nödvändiga investeringar och framtida pensionsutbetalningar behövs ett överskott i verksamheten. Överskottet ska också kunna användas för att utjämna konjunktursvängningar och bibehålla en fungerande verksamhet.
- Balanskravsresultatet uppgår till -333 mkr och därmed är det inte uppnått för 2019.
- Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden har upprättat åtgärdsplaner. Åtgärdsplanerna som fastställdes inför 2019 har inte gett avsedd effekt. Omfattningen på planerna har inte varit tillräcklig för att nå budget i balans. Endast 36% av de planerade kostnadsbesparingarna har uppnåtts inom hälso- och sjukvårdsnämnden. Regionstyrelsen har uppnått sin åtgärdsplan.
- Vi bedömer att regionstyrelsens samlade årsredovisning för Region Västerbotten i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR).
- Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

Ett antal noteringar kvarstår sedan tidigare granskningar, nämligen:

- Tidplanen för årsredovisningen är för snäv utifrån regionens mötesplan. Som vi tidigare påpekat bör processen för delårsrapporter/årsredovisning stramas upp och tidigareläggas i sina respektive beståndsdelar för att möta beslutade tidsramar.
- Underlag till bokslutsbilagor för redovisade balanskonton har varierande kvalitet, bland annat för interimsposter som avser projekt. Vi ser en förbättring i underlagen jämfört med tidigare år men regionstyrelsen behöver införa kontroller som säkerställer kvalitén för samtliga bilagor till kommande bokslut.
- Vi har i tidigare rapporter påtalat att det är viktigt att hälso- och sjukvårdsnämnden ser över hur regelverket för läkares jourkompensation tillämpas. I underlaget för journalskulden per 2019-12-31 finns ett tiotal läkare med mycket höga journalskulder. De stockprovskontroller vi gjort visar att gällande regelverk inte följs. Hälso- och sjukvårdsdirektören har heller inte beviljat undantag för dessa tio personer.

¹ Verksamhetens resultat i resultaträkningen

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Revisorerna ska, enligt kommunallagen, årligen pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

EY har genomfört denna granskning på uppdrag av revisorerna i Region Västerbotten. Granskningen avser Region Västerbottens (regionens) årsbokslut och årsredovisning per 2019-12-31. Under året har vi dessutom granskat delårsbokslutet per 2019-08-31. Denna granskning har avrapporterats till revisorerna i revisionsrapport daterad den 25 oktober 2019.

2.2 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att bedöma om:

- årsredovisningen för regionen är upprättad enligt lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och god redovisningssed samt om räkenskaperna är rättvisande
- resultatet är förenligt med av fullmäktige fastställda finansiella mål för god ekonomisk hushållning

I granskningen besvaras följande revisionsfrågor:

1. Är räkenskaperna för Region Västerbotten rättvisande?
2. Är årsredovisningen upprättad i enlighet med den nya lagens krav, rekommendationer från rådet för kommunal redovisning (RKR) och har god redovisningssed tillämpats?
3. Är redovisat resultat förenligt med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning?

2.3 Avgränsning och ansvar

Granskningen omfattar samtliga styrelser och nämnder inom regionen och den sammanställda redovisningen.

Regionstyrelsen har ansvaret för upprättande av årsredovisningen och för att regionen har rättvisande räkenskaper.

2.4 Revisionskriterier

Granskningen har skett i enlighet med kommunallagen och andra författningar om revision, revisionsreglementet samt god revisionsmed i kommunal verksamhet.

SKYREVs (Sveriges Kommunala Yrkesrevisorers) utkast till Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och regioner har tillämpats vid granskningen. De rekommendationer och utkast till rekommendationer som SKYREV gett ut har varit vägledande.

Vi har granskat finansiell information som har direkt koppling till den finansiella redovisningen i årsredovisningen. Övriga delar i förvaltningsberättelsen läser vi för att bedöma om beskrivningarna är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

Regionstyrelsens ansvar för rättvisande räkenskaper och årsredovisningen regleras i följande lagar, mål och normer, vilka utgör den norm/ de kriterier som granskningens resultat värderas mot:

- ▶ Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- ▶ Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendationer
- ▶ Kommunallagen kapitel 9 11 och 12.
- ▶ Regionens fastställda mål för god ekonomisk hushållning
- ▶ God redovisningssed

2.5 Genomförande

Vår granskningsinsats har baserats på den separata risk- och väsentlighetsanalys som vi utfört för att identifiera väsentliga poster i balans- och resultaträkningen som är komplexa eller på annat sätt innefattar stor risk. Vi har framförallt granskat periodiseringar, materiella poster och formell riktighet.

Vi har granskat resultaträkningen genom s.k. analytisk granskning. Det innebär att utfallet för verksamhetsåret har jämförts med såväl budget som tidigare års utfall.

Vi har genomfört substansgranskning av väsentliga balansposter med utgångspunkt i tidigare erfarenheter och riskanalysen. Vi utgår från upprättade balanskontoutredningar med underlag. Vi har kontrollerat att samtliga balanskonton är avstämde och verifierade med underlag som styrker existens och värdering. Granskningens omfattning för respektive konto är beroende av vilken risknivå som kontot utgör.

Siffermaterialet i årsredovisningen har kontrollerats mot regionens huvudbok och den sammanställda redovisningen. Därutöver har vi granskat att årsredovisningen innehåller den information som krävs enligt gällande lagtexter och god redovisningssed i kommunal verksamhet.

Av rapporten framgår väsentliga iakttagelser och våra sammanfattande bedömningar.

Rapporten har kommunicerats med regionens ekonomidirektör och redovisningschef.

3 Rättvisande räkenskaper

3.1 Bokslutsprocessen

Vår samlade bedömning är att ekonomistaben har kompetent personal för att genomföra den ekonomiska rapporteringen. Regionen har en utvecklad och fungerande bokslutsprocess. Dokumentation och kvaliteten i bokslutet håller över lag en tillfredsställande nivå.

Våra framförda synpunkter och rekommendationer i tidigare rapporter är oförändrade och regionstyrelsen bör prioritera att åtgärda dessa, nämligen:

- Tidplanen för mötesagendan där årsredovisningen behandlas behöver förbättras. Mötesagendan är fortfarande alltför snäv. I februari 2019 fick vi ett första utkast till årsredovisning, som denna rapport baseras på. Då hade inte årsredovisningen antagits av vare sig regionstyrelsens arbetsutskott eller regionstyrelsen. Vi baserar även granskningen på de årsrapporter som styrelser och nämnder upprättat. Årsrapporterna fanns tillgängliga följande datum 19 februari (HSN), 21 februari (RUN), 20 mars (regionstyrelsen).

Den 31 mars fick vi del av det förslag till årsredovisning som skickas till regionstyrelsen. De slutsatser som vi för fram i revisionsrapporten ska utgå från den årsredovisning som lämnas till Regionfullmäktige för beslut. Det är därför viktigt att det finns tid att utföra granskningen på den slutliga versionen av årsredovisningen. Detta var inte möjligt för årsredovisningen 2019.

Regionstyrelsen beslutar om sin årsredovisning vid sitt möte den 7 april. Detta innebär att revisorerna formellt får styrelsens antagna årsredovisning tidigast den 8 april; fem arbetsdagar innan de ska lämna sin revisionsberättelse. Revisionsberättelsen ska i sin tur lämnas till fullmäktige inom i kommunallagen föreskriven tid. Fullmäktige sammanträder den 28 april 2020.

Såsom vi påtalat flertalet gånger behöver mötesplaneringen kring bokslutstidpunkten ses över.

- I vår granskning av den årsredovisning som erhöles den 31 mars har vi noterat att årsredovisningens delar² inte tydligt följer kravet på överskådlighet som LKBR ställer. Främst gäller det att resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, noter och redovisningsprinciper, driftsredovisning och investeringsredovisning ingår i förvaltningsberättelsen.
- Vi har i tidigare rapporter påtalat att det är viktigt att hälso- och sjukvårdsnämnden säkerställt tillämpningen av regelverket för läkares jourkompensation. Jourskulden har ökat med ca 25 mkr jämfört med 2018-12-31. I underlaget för journalskulden per 2019-12-31 finns ett totalt antal läkare med mycket höga journalskulder. Under 2018 har regler för hur

² Enligt LKBR är årsredovisningens delar en resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, noter, driftsredovisning, investeringsredovisning och en förvaltningsberättelse. Dessa redovisas separat. Ett krav finns också på överskådlighet, vilket gör att det är lämpligt att återfinna dessa i innehållsförteckningen som separata delar och att de även framgår i sidhuvudet på årsredovisningen.

mycket jour som maximalt får sparas antagits av regiondirektören (gäller från 1 juli 2018). Enligt gällande regelverk kan hälso- och sjukvårdsdirektören bevilja undantag.

Vi har gjort en översiktlig granskning och stickprov för läkare med hög jourskuld för att se om regelverket efterlevs för sparad jour. Urvalet omfattar de tio personer som har högst jourskuld på balansdagen. För samtliga överstiger sparad jour den gräns som finns angiven i regelverket. Enligt uppgift från förhandlingschefen har hälso- och sjukvårdsdirektören inte beviljat undantag för dessa tio personer. Regelverket för sparad jour har inte efterlevts.

- Underlag till bokslutsbilagor för redovisade balanskonton har varierande kvalitet, bland annat för interimsposter som avser projekt. Vi kan se en förbättring i underlagen jämfört med tidigare år, men regionstyrelsen behöver införa kontroller som säkerställer kvalitén för samtliga bilagor, till kommande bokslut. Det ska tydligt framgå på vilka grunder posterna har bokförts som interimsposter. Då ökar möjligheten att likartade bedömningar görs i varje delårs- och årsbokslut.

Underlag för interimsposter kan exempelvis kompletteras så att det är uppdelat per projekt med:

- en kolumn med totalt bidragsbelopp för bidragsgivaren
- en kolumn med nerlagda kostnader i projektet
- en kolumn för utgående balans vid bokslutsdagen
- uppgift för varje post om det finns återbetalningsskyldighet kopplad till bidraget (samt underlag) och vilken bedömning som har gjorts av förväntad förbrukning av intäkter

Bidragsbeslut bör finnas med bland underlagen för varje projekt. Det bör kontrolleras att redovisat belopp stämmer mot det totala bidragsbeloppet innan materialet lämnas till revisionen.

Resultatet av granskningen av resultat- och balansräkningen kommenteras i avsnitt 3.3 och 3.4 nedan.

3.2 Förändrade redovisningsprinciper och efterföljsamhet av riktlinjer

Från och med 1 januari 2019 ska en ny lag om kommunal bokföring och redovisning tillämpas. I och med att tidigare normering i stora drag har blivit lag, innebär införandet en skärpning av redovisningslagstiftningen. Nya rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning har trätt i kraft under 2019. Det innebär förändringar i redovisningsprinciper och utformning av de finansiella rapporterna för 2019. Vissa förändringar har väsentlig påverkan på regionens redovisning.

I granskningen av delårsrapporten per 2019-08-31 har vi redovisat hur regionen har anpassat sin redovisning till de nya reglerna. Vi bedömer att nödvändiga anpassningar har gjorts.

3.3 Resultaträkningen

3.3.1 Översiktlig sammanställning av resultat, budget- och prognosavvikelse

Belopp i Mkr	Resultat helår 2019	Budget helår 2019	Budget- avvikelse helår 2019	Prognos helår 2019 (delårs- rapport augusti)	Pro- gnos- avvi- kelse helår 2019	Resultat helår 2018
Verksamhetens intäkter	3 311	3 331	-20			2 670
Verksamhetens kostnader	-11 931	-11 468	-463			-11 067
Avskrivningar, plan			0			
Verksamhetens nettokostnader	-8 620	-8 137	-483	-8 687	67	-8 397
Skatteintäkter	6 599	6 594	5	6 583	16	6 409
Generella statsbidrag och utjämning	1 692	1 701	-9	1 687	5	1 644
Summa skatteintäkter och statsbi- drag	8 291	8 295	-4	8 270	21	8 053
Verksamhetens resultat	-329	158	-487	-417	88	-343
Finansnetto	554	-77	631	342	212	378
Årets resultat	225	81	144	-75	300	35

3.3.2 Kommentar till 2019 års resultat

Årets resultat uppgår till 225 mkr, vilket överstiger det budgeterade resultatet för året med 144 mkr. Det fördelas enligt följande (belopp inom parentes avser föregående år):

- ▶ Verksamhetens nettokostnad -483 mkr (-496 mkr)
- ▶ Skatter och statsbidrag - 4 mkr (-39 mkr)
- ▶ Finansnetto 631 mkr (434 mkr)
- Nettoavvikelse 144 mkr (-10 mkr)

Budgetavvikelsen avseende verksamhetens nettokostnad uppgår till -483 mkr och kommenteras närmare i avsnitt 3.3.5.

Verksamhetens nettokostnad har ökat med 223 mkr (2,6%) mot föregående år. Skatteintäkter och statsbidrag har ökat med 238 mkr (3,0%) jämfört med föregående år. Den ökande nettokostnaden har kunnat finansieras genom ökade skatteintäkter och statsbidrag.

Finansnettot är 631 mkr högre än budget. Finansiella instrument ska fr o m 2019 värderas till marknadsvärde. Det innebär att hela den orealiserade värdeförändringen ingår i årets resultat. För 2019 innebär det en resultateffekt på totalt till 703 mkr. Resultateffekten består av orealiserade vinster 524 mkr, realiserade vinster 145 mkr och återföring av nedskrivning 34 mkr. De finansiella posterna är i hög grad beroende av utvecklingen på de finansiella marknaderna. Resultatet beror på hur stor del av värdeförändringarna som realiseras genom avyttring av värdepapper och hur marknadsvärdena för finansiella placeringar utvecklas. Även orealiserade vinster och förluster påverkar resultatet.

Det positiva finansnettot gör att regionen totalt redovisar ett positivt resultat.

3.3.3 Kommentar avseende träffsäkerhet i prognos

År	Årets resultat			Verksamhetens nettokostnad		
	Utfall	Prognos i delårsrapport	Avvikelse	Utfall	Prognos i delårsrapport	Avvikelse
2019	225	-75	300	-8 620	-8 687	67
2018	35	134	-99	-8 397	-8 281	-116
2017	145	10	135	-7 954	-7 913	-41
2016	97	-42	139	-7 440	-7 398	-42
2015	8	-55	63	-7 195	-7 178	-17
2014	176	225	-49	-6 845	-6 801	-44
2013	-215	-124	-91	-6 485	-6 413	-72

Under de senaste sex åren har väsentliga skillnader funnits mellan det prognosticerade helårsresultatet i delårsrapporten och det slutliga utfallet som ovanstående tabell visar. För 2019 är det, till skillnad mot tidigare år, positiva avvikelser både i resultat (300 mkr), och i verksamhetens nettokostnad (67 mkr).

Baserat på upprättat delårsbokslut, efter årets första åtta månader, prognostiserades för helåret 2019 ett negativt resultat om -75 mkr. Den slutliga avvikelser mellan resultat i prognosen och verkligt utfall uppgår till 300 mkr.

Avvikelsen om 300 mkr beror på 67 mkr lägre nettokostnader än vad som förväntades i prognosen per 31 augusti. Det finansiella nettot blev 212 mkr högre än i prognosen.

3.3.4 Vår granskning av resultaträkningen

Förutom en analytisk granskning av intäkt- och kostnadsslagen i resultaträkningen har vi stämt av regionens finansiering visavi staten. Vi har tagit del av årsrapporter för regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden samt regionala utvecklingsnämnden för att kunna göra en djupare analys av avvikelser mot budget och tidigare år.

Vi har inte identifierat några väsentliga avvikelser från hur regionens resultat har redovisats i årsredovisningen.

Granskningen av den sammanställda resultaträkningen för koncernen kommenteras inte här eftersom vi inte har gjort några väsentliga iakttagelser kring årets utfall.

3.3.5 Verksamhetens nettokostnad

Styrelsens och nämndernas nettokostnad (mkr)	Utfall 2019	Budget 2019	Avvikelse	Avvikelse i %
Regionstyrelsen	-3 013	-2 912	-101	-3%
Hälso- och sjukvårdsnämnden	-5 280	-4 900	-380	-8%
Regionala utvecklingsnämnden	-305	-302	-4	-1%
Folkhögskolestyrelsen	-10	-10	0	0%
Patientnämnden	-5	-5	1	10%
Revisionen	-7	-8	1	9%
Summa verksamhetens nettokostnad	-8 620	-8 137	-483	6%

Verksamheternas uppdrag har förändrats jämfört med föregående år, vilket försvårar jämförelser mellan åren.

Regiondirektören har tagit fram ett förslag på kostnadsreduceringar på 565 mkr för åren 2020-2022. Planen för 2019 omfattade åtgärder motsvarande 110 mkr och uppnådd effekt uppgår till 64 mkr.

Nedan kommenteras nämnderna med högst nettokostnad:

Regionstyrelsen

Regionstyrelsen visar en negativ budgetavvikelse på -101 mkr som fördelar sig enligt följande:

(mkr)	Utfall	Budget	Avvikelse
Regionövergripande verksamhet	-722	-712	-10
Primärvård beställare	-1 320	-1 299	-20
Tandvård beställare	-168	-165	-3
Digitalisering och medicinsk teknik	-351	-345	-6
Service	-452	-390	-62
Total budgetavvikelse	-3 013	-2 911	-101

Inom den regionövergripande verksamheten handlar underskottet främst om högre pensionskostnader och avskrivningar än budgeterat.

Primärvårdens underskott beror på merkostnader för hyrläkare samt vård av avgiftsbefriade patientgrupper som inte budgeterats i tillräcklig omfattning.

Inom verksamhetsområde Service är förklaringen till underskottet höga fastighetskostnader, t.ex. för hyra av lokaler och paviljonger, akut fastighetsunderhåll och driftskostnader.

Regionstyrelsens personalkostnader är 56 mkr högre än budget men något lägre än föregående år. Avskrivningarna överstiger budget med 30 mkr. Fastighetskostnaderna är 61 mkr högre än budget.

Inför 2019 bedömde regionstyrelsen att det fanns behov av åtgärder motsvarande 18 mkr för att nå budget i balans. Regionstyrelsen bedömer att den har uppnått en effekt för året som motsvarar planen.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Nämnden har en negativ budgetavvikelse på -380 mkr.

(mkr)	Utfall	Budget	Avvikelse
Primärvård	-87	0	-87
Tandvård	-25	-1	-24
Sjukhusvård	-4 836	-4 531	-305
Administration och anslag	-331	-368	37
Total budgetavvikelse	-5 280	-4 900	-380

Primärvården har en negativ budgetavvikelse på 87 mkr. Föregående år uppgick den till -70 mkr. Största anledningen är att personalkostnaderna avviker med 64 mkr mot budget. Orsaken är att det är svårt att rekrytera personal, främst läkare. Kostnad för hyrläkare uppgår till 112 mkr, vilket är 13 mkr högre än budget. Kostnaderna för läkemedel överstiger budget med 20 mkr.

Tandvård redovisar ett underskott på -25 mkr. Det beror huvudsakligen, i likhet med tidigare år, på bristen på tandläkare. Det innebär att akuttandvård och tandvård för barn och unga prioriteras före vuxna betalande.

Sjukhusvården redovisar ett underskott på -305 mkr.

Vårdintäkterna överstiger budget med 14 mkr. Intäkterna avser såld regionvård, asylsökande samt utskrivningsklara patienter.

Personalkostnader är 145 mkr högre än budget. Största delen utgörs av kostnader för läkare, 95 mkr. För omkostnadspersonal är underskottet 49 mkr. Läkemedelskostnaderna överstiger budget med 53 mkr. Det är både pris- och volymökningar som är högre än budgeterat. Kostnaden för utomlänsvård överstiger budget med 40 mkr och kostnadsutvecklingen är 16,5%. En

anledning till att denna kostnad ökat är att svårighet att bemanna vårdavdelningar och därmed har antalet vårdplatser minskat.

Administration och anslag redovisar ett överskott mot budget på 37 mkr. Överskottet beror på läkemedelsrabatter samt delar av kömiljarden som inte fördelas ut direkt till verksamheten.

Hälso- och sjukvårdsnämnden fastställde en åtgärdsplan inför 2019 med aktiviteter för att få en ekonomi i balans. I nedanstående tabell framgår omfattningen av planerade åtgärder och genomförda åtgärder.

(mkr)	Utfall	Åtgärdsplan	Avvikelse
Reducering hyrpersonal	17	50	-33
Reducering egna personalkostnader	27	80	-53
Reducering produktionskostnad och övriga kostnader	18	35	-16
Övriga åtgärder	9	33	-23
Total budgetavvikelse	71	198	-127

36% av åtgärderna har genomförts. Om de planerade åtgärderna hade resulterat i planerade effekter hade nämndens underskott uppgått till -253 mkr. Åtgärdsplanen var inte tillräcklig för att uppnå budget i balans.

3.3.6 Sammanfattande kommentarer:

De obalanser i ekonomin som har funnits under tidigare år har fortsatt under 2019. Nettokostnaden avviker väsentligt mot budgeterad nivå, liksom tidigare år.

Åtgärdsplanerna som fastställdes inför 2019 har inte gett avsedd effekt, omfattningen för att nå budget i balans har inte varit tillräcklig. Endast 36% av de planerade kostnadsbesparingarna har uppnåtts inom Hälso- och sjukvårdsnämnden.

Den budget som fastställs inför verksamhetsåret, och som ska ligga till grund för den verksamhet och åtgärder som ska vidtas under året blir inte fullt ut styrande då budgetramarna ändras under löpande år.

3.4 Balansräkningen

I den översiktliga granskningen av balansräkningen har vi analyserat stora och/eller oväntade avvikelser jämfört med tidigare perioder. Vi har inte identifierat några väsentliga noteringar om

avvikelser om hur regionen redovisat tillgångar och skulder i delårsrapporten. Vi har substansgranskat³ balansräkningens poster mot underlag med utgångspunkt i upprättad risk- och väsentlighetsanalys. Vi har följt upp underlagen och inte hittat något att anmärka på med undantag av bedömningsposter, exempelvis upplupna intäkter för såld vård.

Vi har inte gjort några noteringar om förbättringsområden i granskningen, för bedömning se avsnitt 3.6 punkt 1.

3.5 Regionens sammanställda redovisning⁴

Region Västerbotten upprättar i årsredovisningen en sammanställd redovisning (koncernredovisning) för företag där regionen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande. I koncernredovisningen ingår således hel- eller delägda företag där ägarandelen uppgår till minst 20 procent av röster och kapital. Regionen undantar juridiska personer vars omsättning eller tillgångar understiger två procent av regionens skatteintäkter och generella statsbidrag från den sammanställda redovisningen. Detta följer vad RKR R16 Sammanställd redovisning föreskriver. Detta innebär att Länstrafiken i Västerbotten AB konsolideras i den sammanställda redovisningen, men inget annat av regionens bolag.

När det gäller hantering av förvärv i den sammanställda redovisningen uppkommer en negativ goodwill vid förvärvet av Länstrafiken i Umeå AB. Den negativa goodwillen har redovisats som intäkt i koncernen med 22 mkr. Upplysningar har lämnats bland redovisningsprinciper om hur hantering har gjorts.

Den sammanställda redovisningen omfattar resultat- och balansräkning, kassaflödesanalys och noter. Vi har granskat gjorda koncernelimineringar stickprovvis samt analyserat förändringen mellan ingående och utgående eget kapital.

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av verksamheten och den ekonomiska ställningen för Region Västerbotten med koncernföretag per den 31 december 2019.

3.6 Bedömning

- Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR).
- Vi bedömer att räkenskaperna för Region Västerbotten i allt väsentligt är rättvisande.
- Vår sammanfattande kommentar är att det ekonomiska läget är fortsatt mycket ansträngt trots vidtagna åtgärder. I likhet med tidigare år visar verksamhetens nettokostnad en väsentlig negativ avvikelse mot budget. Det är realiserade och orealiserade vinster på värdepapper som har gett ett positivt nettoresultat för regionen som helhet.
- Ett överskott behövs för att klara framtida investeringsbehov, pensionsutbetalningar, verksamhetsutveckling samt beredskap för vikande konjunktur.

³ Substansgranskning = kontroll mot underlag för att inhämta revisionsbevis om postens innehåll.

⁴ Med sammanställd redovisning menas den koncernredovisning som upprättas för regionen med dotterföretag

- Åtgärdsplaner har upprättats för att komma till rätta med obalanserna men de har inte haft tillräcklig effekt och inte varit tillräckligt omfattande. Kraftfulla och väl förankrade åtgärdsplaner krävs för att regionen ska kunna nå långsiktig ekonomisk stabilitet. Åtgärdsplanerna måste, för att få avsedd effekt, vara realistiska, innehålla tidplaner, ansvariga och vara väl förankrade i verksamheten. Det bör övervägas om det är tillräckligt med åtgärdsplaner eller om mer omfattande förändringar behöver genomföras för att nå ekonomi i balans.

4 Uppföljning av mål för god ekonomisk hushållning

Fullmäktige ska enligt kommunallagen ställa upp mål för god ekonomisk hushållning i sin budget, både ur ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv.

Regionstyrelsen ska i årsredovisningens förvaltningsberättelse utvärdera om målen har uppnåtts och följts.

Revisorerna ska granska och bedöma måluppfyllelsen. Mål för god ekonomisk hushållning omfattar både finansiella mål samt verksamhetsmål. I denna granskning följer vi upp de finansiella målen.

4.1 Finansiella mål

Målen för god ekonomisk hushållning för 2019 har fastställts av fullmäktige till tre kvantifierbara finansiella mål, vilka vi återger och kommenterar nedan;

Finansiella mål för 2019	Utfall av mål för 2019 enligt årsredovisningen	Kommentar
Positivt resultat på 1 procent av skatter och generella statsbidrag	I årsredovisningen uppgår resultatet till 225 mkr. vilket är 2,7 % av skatter och statsbidrag. Regionstyrelsen anser att målet är uppnått.	Vi instämmer i regionstyrelsens bedömning.
Totala pensionsåtagandet ska vid utgången av 2019 vara finansierat till minst 40 procent	Pensionsåtagandet är finansierat med 48 procent. Regionstyrelsen anser att målet är uppnått.	Vi instämmer i regionstyrelsens bedömning
Reinvesteringar ska finansieras utan extern upplåning. Lånefinansiering kan ske av strategiska investeringar under förutsättning att soliditeten enligt den så kallade blandmodellen inte understiger 18 procent eller totala lånebeloppet överstiger 3 000 miljoner kronor.	Reinvesteringar finansieras utan extern upplåning. Soliditeten uppgår till 19,1% och lånebeloppet uppgår till 2 600 mkr. Regionstyrelsen anser att målet är uppnått.	Vi instämmer i regionstyrelsens bedömning.

I årsredovisningen utvärderas måluppfyllelsen av de finansiella mål som fastställts av regionfullmäktige.

Regionstyrelsen har inte gjort någon samlad bedömning av om regionen har en god ekonomisk hushållning i ett finansiellt perspektiv.

Vi bedömer sammantaget att utfallet enligt årsredovisningen är förenligt med fullmäktiges finansiella mål för god ekonomisk hushållning.

4.2 Balanskravet

Kravet på balans mellan intäkter och kostnader, balanskravet, är lagstadgat i kommunallagen. Balanskravet innebär att balans ska råda både vid budgettillfället och när året är slut. Avstämning av balanskravet ska göras såväl i delårsrapporten, med utgångspunkt i det prognostiserade och justerade resultatet för året samt i årsredovisningen.

Av den kommunala redovisningslagen framgår att förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om årets balanskravsresultat. Uppstår underskott ska dessa täckas under de kommande tre åren, om inte fullmäktige åberopar synnerliga skäl.

I årsredovisningen finns följande balanskravsutredning:

Årets resultat enligt resultaträkningen	225
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-524
Justering för återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-34
Balanskravsresultat	-333

Regionstyrelsen gör i sin årsredovisning denna avstämning och redovisar ett balanskravsresultat för 2019 om -333 mkr. Det finns inga balanserade underskott från tidigare år att täcka. Balanskravet är inte uppfyllt för 2019. Underskottet ska återställas inom tre år.

4.3 Bedömning

- Fullmäktige har fastställt tre finansiella mål. Samtliga har uppfyllts.
- Vi bedömer sammantaget att utfallet enligt årsredovisningen är förenligt med fullmäktiges finansiella mål för god ekonomisk hushållning.
- Balanskravsresultatet upp går till -333 mkr och är därmed inte uppnått för 2019.

Umeå den 17 april 2020

Malin Westerberg Blom
Auktoriserad revisor
Certifierad kommunal revisor

Helena Patrikson
Auktoriserad revisor
Certifierad kommunal revisor